

בס"ד. אחרון של פסח ה'תשס"א. תגחת הת' בלתי מוגה

קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות,

ואיתא מדר"ג (2) הובא בד"ה קול דודי ל"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, קול דודי זה מלך המשיח, שביתא תהי' באופן מדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות. ויש לקשר זה עם המבואר במד"ר שפסוק זה קאי על יצ"מ. ע"פ מה שממשיך בהמאמר שם, שכל המלכות נק' ע"ש מצרים, לפי שה מצירות לישראל, שזה קאי על כל הגליות עד גלות האחרון, שגולתו תהי' ע"ש משיח צדקו במהרה בימינו ומש. דהיינו שכל הגליות נק' ע"ש מצרים, שכל זמן גלויות אלו, עדיין לא נפעל בשלמות ענין היציאה ממצרים, והייצאה לגמרי תהי' לעיל. כשיקורים היעוד כימי צאתן מארץ מצרים וצאתן נפלאות, בגאולה שאין אחרי' גלות', ע"ש משיח צדקו. וזהו קול דודי זה מלך המשיח.

וזהו מה שמסיימים ההפסדה הנה אנכי שולה לכם את אליהו הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם⁴⁴. דעיי שלמות העבודה במנחת יהודה וירושלים, ובבתי' שבת הגדול, באים ליום ה' הגדול. ושם יהיו ב' המעלות הנ"ל, אבות ובנים, מוחזין ומה שלמעלה מהם, ומדות ומה שלמטה מהם, ובב' האופנים דמלמשה למעלה ומלמעלה למטה⁴⁵, ובקרוב ממש באים לענין הפסח מל' דיילוג⁴⁶, קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים⁴⁵ גו' בביתא משיח צדקו.

ומקדים בהמאמר שם, כיאור ההפסד בין גלות וגאולה מצרים, ושאר הגליות והגאולות.

ומכיון שגאולה כימי צאתן מארץ מצרים נפלאות, מובן, שכל הגליות ככל הגליות הם כמנ' יצ"מ, ולפיכך מבאר מהו הפסד וייניהם. ומבאר שם, והנה כל המלכות נק' ע"ש מצרים, לפי שה מצירות לישראל, וזהו מה שגאמר נק' ע"ש בין הבתרים, והנה אימה חשבה גדולה נופלת עליה, ודו"לף אימה זו בכל כו' חשבה זו מדי כו' גדולה זו כו' נופלת נופלת עליה זו אדום כו'. ולכאן צריך להבין, למה לא נזכר כאן גלות מצרים, דלכאורה אורבה, הרי כבר היה בין הבתרים מדובר ע"ה גלות מצרים נמי"ש וצדדום וענו אותם ארבע מאות שנה דקאי על גלות מצרים, ולמה לא נחשב במדרש שם גלות מצרים. ומבואר הענין בהמאמר, והנה כתיב, את זה לעומת זה עשה האלקים, דכשם שיש סדר השתלשלות בצירוף אדם דקדושה, כך יש דבדבן בלעזר זה. ומבואר בלקו"ת (ובס' הלכות) שהצירוף ל' פ' תצא, שהצירוף אדם בלעז"ז הם ד' הגליות הנ"ל. גלות בכל הוא נגד ה'ראש כמ"שיו אנת הוא רישא

ומבואר הענין בהמאמר, והנה כתיב, את זה לעומת זה עשה האלקים, דכשם שיש סדר השתלשלות בצירוף אדם דקדושה, כך יש דבדבן בלעזר זה. ומבואר בלקו"ת (ובס' הלכות) שהצירוף ל' פ' תצא, שהצירוף אדם בלעז"ז הם ד' הגליות הנ"ל. גלות בכל הוא נגד ה'ראש כמ"שיו אנת הוא רישא

- 1) שה"ש ב, ה, 2) שה"ש ר עה"פ. 3) סה"מ תש"ט ע' 107.
- 4) שה"ש ר שם. 5) ב"ר פט"ז, ד, 6) מיכה ז, טו.
- 7) תוד"ה ונאמר - פסחים קטז, ב. 8) לך לך טו, יב.
- 9) ב"ר עה"פ פמ"ד, יד. 10) ראה ל"ת וס' הלכותיים.
- להאריך דלהלן. 11) שם טו, יג. 12) קהלת ז, יד.
- 13) דניאל ב, כח.

וערבה לה' מנחת יהודה -

נשי"י, וזהו מה שאר"ז ל"ז במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים, דקאי על כל ישראל כמ"ש⁴⁷ ועמך כולם צדיקים, הייבוי שנוש"י של שם למעלה מכל הענינים, ובהם הייתה ההמלכה על כל הענינים, על הרצון המוחלט והרצון הצמדי וכו' ועד לכריאת כל סדר ההשתלשלות. ויש לוטה שמה למעלה גם מבתי' הוא ושמו בלבד, וכנ"ל שגם בתי' זו היא תואר וגילוי, וישראל שישם למעלה יותר, עם המלך כמלאכתו ישובו שם⁴⁸, ישראל ומלכא בלחודוהו, ויתירה מזו שאין הם ב' תוארים (ישראל ומלכא) אלא חד ממש עם עצומ"ה ית', ע"ד שא"א לחלק בייניהם בשום אופן וענין. ולפיכך וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים גו' (חסר).

וזהו מה שמסיימים ההפסדה הנה אנכי שולה לכם את אליהו הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם⁴⁴. דעיי שלמות העבודה במנחת יהודה וירושלים, ובבתי' שבת הגדול, באים ליום ה' הגדול. ושם יהיו ב' המעלות הנ"ל, אבות ובנים, מוחזין ומה שלמעלה מהם, ומדות ומה שלמטה מהם, ובב' האופנים דמלמשה למעלה ומלמעלה למטה⁴⁵, ובקרוב ממש באים לענין הפסח מל' דיילוג⁴⁶, קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים⁴⁵ גו' בביתא משיח צדקו.

* -

- 37) ב"ר פ"ה, ז, ר"ו"ר רפ"ב. 38) ישעי' ס, כא.
- 39) ראה ר"ה מים רבים שם. ושל"י. 40) דה"א ד, כג. ראה מד"ר שם. 41) ראה זח"ג לב, א. 42) שם כג-כד. 43) ראה אוה"ה עה"פ (נ"ך כרך א' ע' תמטב ואילך). 44) ראה לקו"ש ח"י"ב ע' 161. ושל"י. 45) שה"ש ב, ח. וראה שה"ש ר עה"פ.

תגחת הת' בלתי מוגה

בשומר בשלמות ההתבוננות וכו', והנה אז צריך להודות, בבחי' הודאה בלבד. ובבחי' הודאה גופא אפשר שידה לפי שיש לו ידיעה שזה שמודה לו גדול ממנו בהכמתו בכינתו ובדעתו, ואז זה עדיין תכלית ענין ההודאה. אמנם למטה מזה הוא כאשר אינו שייך גם לידיעה זו, ומ"מ מודה שזהו בחי' הוד' שבהוד', הודאה שבחידושה. ובחי' הודאה זו היא בתורף גדול ביותר, היינו דאין שלא חיי' הכמתו והשתחו' והרעש האהו"י שילו, מ"מ הוא מודה שהוא ית', ממכ"ע וסוכ"ע וכולא קמי' כל"ח, ועד שזה פועל על הנהגתו בנוגע למעשה בפועל.

והנה נצח והוד הגם שהו לבר מגופא, מ"מ שרשן הוא למע' מבחי' המדות לחו"ג וגם מבחי' המותין דחב"ד כו', וכמ"ש שג"ג נצח ישראל לא ישקר גו', כי לא אם הוא להנחם, היינו דבחי' הנצח והוד שרשם בבחי' כי לא אם הוא וכמבואר בארובה במאמרי ההילולא²⁵, שהמלך שיש לו הוד יקר שאצרו אבותיו והי' כמום וחתום מעין כל רואה, הנה בעת שיצו המלחמה הוא מכוון כל האצרות, לפי שמדת הנצחון שרשה למעלה ברוח, בבחי' כו' לא אם שרש' הכתר שלמע' מבחי' ה'תב'. ויתירה מזו, כי לא אם שרש' הכתר שלמע' בספירת הכתר, והוא בחי' היצוניות הכתר ששמונ' נשתלשל הספירות. וזהו מה שנק' ארי' אנפין, היינו שיש בו בחי' אנפין אל שרש בבחי' ארי'. ואמיתיות ענין כי לא אם הוא בבחי' פנימיות הכתר, בחי' עתיק יומין, שנועתק גם מבחי' ארי' אנפין. ושם הוא שרש הספירות נצח והוד, וכמ"ש נצח ישראל לא ישקר גו', וכתיבג' הוד והדר לבשת.

ומכל הנ"ל יובן בעבודת האדם בזמן הגלות, שצריך לעבוד בבחי' נצח, היינו בהחלטה תקיפה וניצוח ללמוד תורה ולקייים מצוות ולא להחשב עם שום מונע ומעכב ואל יבוש מפני המלעיגים, ועד"ו בבחי' הוד, להודות בגדלות הכורא בהודאה שבהודאה ובתורף הכי גדול. ועי' העבודה למטה ביותר ה"ה מגיע למעלה ברוח, מנח, כי לא אם למטה, שלמטה מבחי' אדם, לנח, כי לא אם הוא שלמעלה, בחי' עתיק יומין הנ"ל.

30) ראה סידור שער ה"ג בעומר שג, ג ואילן. 31) המשר באתי לגני ה'שייח' פי"ח ואילן. 32) מהלים קד, ב.

הנחת ה' בלתי מוגה

ועד שאין אנו יכולים להשתחוות, היינו שאי אפשר שיהי' בבחי' ביטול פנימ' דהשתחוואה אלא בבחי' כריעה לבלד. דענין הכריעה בפשטות הוא, והגם שמכריז ראשו וכו', כולמר שכלו ומדחתיו, מ"מ יש הפרש בין הראש וכו' לברכיים. ובפעולת האדם היינו דהגם שמתבונן כדבעי עד שמוליד אהבה וענפי' ויראה וענפי' ²⁶, מ"מ אין זה בבחי' ביטול פנימ' והרגש וחיות פנימ'. וכמ"ש ואנכי הסתר אסתיר פני בידם והוא גו', דהפנים שלמעלה הוא בבחי' הסתר, ועד שארז"ל בקבל' ושלמל²⁷ אין לך שעה קשה בקולם מאותה שעה שאמר הק"ה למשה ואנכי הסתר אסתיר גו'. ולכן בזמן הבית היו נשמות ישראל בבחי' פנימ' בפנימ', משא"כ בזמן הגלות, ונפרט בגלות הזה האחרון, העבודה היא בבחי' אסור, וכיון שאין ההתבוננות והאהו"י בשלמות, לפיכך עיקר העבודה היא בבחי' נצח והוד.

וכיאר ענין העבודה דנ"ה, והנה ענין הנצח הוא כמו מדת הנצחנות כפשוטה, דמה שרק יסבירן לך זכור' לא יכניע עצמו לפי שזה ענין של נצחנות. ועי' מ"ש במדת הנצח שלמעלה וגם ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אם הוא להנחם, עדי' הוא בישראל שהם בבחי' התגברות וניצוח וכו'. ובהודאת העבודתו בבחי' הכתר, הקדמת נפש לנשמע, אלא שגמשר בענפי המדות שלבר מגופא, ועד שגמשר במחדו"מ שלו. וזהו ענין הנצחון בעבודה, שמחליט בתורף ובהחלטה גמורה וקסיפה להיות חזק בלימוד התורה וקיום המצוות, כמבואר באגה"ק ד"ה להבין משל ומליצי²⁸.

והנה העבודה השני', אשר בזמן הגלות היא העבודה בהודאה, בבחי' הוד. ומבואר באגה"ק שם, דענין ההוד הוא להשתחוות ולהודות לה' אשר מהי' ומהוה את הכל (בחי' ממכ"ע) והכל בטל במציאות אצלו (בחי' סוכ"ע) וכולא קמי' כלא חשיב. והענין הוא, דהנה נתח"ל שענין ההשתחוואה ברוחניות ובפשטות הוא, כשכשל בשלמות, ע"י שהראש והגוף והרגל הם בשוה, לפי שמתבונן ומרגיש וכו' כדבעי. אמנם

24) ראה גם לקו"ת סוכות פכ"ב, סה"מ חש"ט שם. לקו"ש ח"ה ע' 212. 25) ראה תניא פ"ג. פ"ט (יד, א). 26) וילך לא, יח. 27) סנהדרין פ"י ה"ב. פ"ט (יד, א). 28) ש"א טו, כט. 29) סס"ו (קכג, ב).

הנחת ה' בלתי מוגה

הנחת הת' בלתי מוגה

קדושים תהיו כי קדוש אני גוי, ורחמיב והתקדשתם והייחם קדושים גוי², ואיחא במי"ר³, משל למלך שעשו לו בני המדינה ג', עטרות מה עשה המלך נטל עטרה א' ונתן בראשו ושנים בראש בניו כך בכל יום ויום העליונים משריירי להקב"ג קדושות מה הקב"ה עושה נותן בראשו אחו ושתי בראשן של ישראל הרה"ד דבר וגו' קדושים והתקדשתם והייחם קדושים. והנה אף שבדשתי רז"ל ז' משמע שהקב"ה כהנים נותן הקב"ה בראשו של ישראל, מ"מ, מה גופא שגם מש"נ כי קדוש אני (שהו הקדוש שנתן בראשו) נאמר בהציווי לבני קדושים תהיו (כי קדוש אני), מוכן, שגם בהי' קדוש זה שייך לעבודת בניי⁴. ויש לומר, שזה נרמז גם במשל הנ"ל שבמדרש, שבני המדינה עשו את כל ג' העטרות, דגם בני' נקראו בשם בני המדינה.

והענין הוא, דהנה איחא במשנה בסמ' אבות (בפרק א' א', שלומדים בשבת זו), על שלשה דברים העולם עומד על התורה על העבודה ועל גמיה' ומבואר בהדורות, דג' דברים אלו הן נגד ג' קדושות שבת זו) דג' עטרות הנ"ל (שהם אמור', שקורין במנחת שבת זו) והנה מבואר בליו"ת פ' בדגמח ג"פ קדוש שאומרים המלאכים) הנה הקדוש הא' הוא מלמעלה"ע, הקדוש הנ' הוא מלמעלה"ש, והקדוש הג' הוא ג"כ מלמעלה"ש רק שירוד למטה יותר. וזהו ענין ג' הדברים הנ"ל. הקדוש הא' שמלמעלה"ע הו"ע העבודה (הפלה) שענינה העלאה, וזהו בהי' קדוש שנתן הקב"ה בראשו, וכמאמר קושר כתריו לקונו מהפלויהן של ישראל. והענין הוא, דהנה קדוש פירושו שהוא מופרש ומובדל מלמטה, וזהו גם ענין הפלה.

סולם -

- 1) קדושים יס, ב. 2) פראתנו כ, ז. שמיני יא, מד.
- 3) ויק"ר ספכ"ד. וראה פי' מ"כ שם. 4) וראה ג"כ סה"ט עזר"ח וסה"ט ה'תש"ח שבהע' הבאה. 5) בהבא להלן - ראה ג"כ ר"ה קדושים בסה"ט חקט"ב ח"א ע' קצר. ח"ב ע' ח' ובהוספות שם ע' תרא. דרמ"צ קנג, ב. סה"ט תרכ"ט ע' קסא. ר"ה צאו"ר בסה"ט עזר"ח ע' קצג ובסה"ט ה'תש"ח ע' 201.
- 6) מ"ב. 7) לא, ואל"ל. לה, א. א. 8) זח"א לז, ב. קסז, ב ועזר. וראה בהנמסך בסה"ט ה'תש"ח שם.

13

וזתו מה שע"י עבודה זו באים אל הגאולה העתידה, שגאולה זו תהי' ע"י משיח צדקנו, שהוא בהי' בתורה. וזהו גם מה שמבואר בפע"ח³⁴ שכל העבודה בעולם הזה, אפי' בדרגות הכי נעלות שבה, אינה מביעה אלא לבחי' תיצונות ע"י המתלבש בבחי' א"א, ולעתי"ל יתגלה בהי' פני' עתיק. ודגליו זה הוא ע"י מעשה נכפני' (מעשה מלכות³⁵ מעשין על הצדקה), ובהי' עבודת עבד (כמבואר מלטה בהדרושים המבארים ענין עבודת עבד³⁶), שזהו בהי' נר"ה הנ"ל. ועי"ז קאחי מר דא מלכא משיחא, ונלמוד מפיו סודות התורה, עד לגילוי בהי' פנימיות עתיק, במהרה בימינו ממש, ע"י משיח צדקנו.

*

- 33) ראה קונטרס ענינה של חזרת החסידות ס"ה. ושי"נ.
- 34) שערי הק"ש פט"ו. 35) תניא רפ"ז. וראה ליקוט פירושיו ומ"מ כו' לתניא שם. 36) ר"ה ועבד' דוד תרפ"ט (נרפס בסה"ט תרצ"ט ע' 191). 37) ראה בהי' לטור יו"ד סרט"ח. וראה לקו"ש ח"ב ע' 238. 38) חו"א עו, א. ג. ובב"מ. יאז"ס יז

הנחת הת' בלתי מוגה